

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona. félfévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölün

A cár,

ha e szó hangzott néhány nap előtt a végtelen orosz birodalomban százhatsvan millió ember roskadt térdre. A muzsik keresztet vetett a halkán imádkozott, a katona haptákba vágta magát, az orosz főr meghajította büszke fejét. Nekünk alig érhető, általunk alig telfogható fogalom volt, mely a világ minden emberi és isteni hatalmát, erejét, gazdaságát magába foglalta: a cár.

Ha nevért hallották szent Oroszországban, százhatsvan millió ember szívébe szállt a reszketés, a csodálat és felelem. Sok millió öklök csukódtok és a gyűlölet indulatjától és sok millió kéz kulcsolódott össze imádságra az alázatos felelemtől és bámulattól. Nem is ember volt, hanem isteni fogalom, aki emberit meghaladó hivatással jött a földre, hogy a minden oroszok ura, parancsolója zsarnoka legyen.

Ha a cásra gondoltunk mink, az elérhetetlen magasságok urára képeletünkben aranytól terhes cirádákkal rakott drága paloták, mérhetetlen kincsek, jólétek és az élet javainak olyan dus bősége, amelynek az eszeregy éjszaka fantasztikus meséből csilognak ki jelentek meg.

Ahogy megindult a háboru, minden szív megremegett a világon, amikor jött a hír: hadai élén megindult a cár. Az anyák magukhoz ölelték kicsiny gyermekeiket, a hajlékok kis fészkeiben fázós lélelemmel bujtak össze reszkető családok, az az ébrenlét gondoktól volt terhes az álom rémításoktól forró és nyugtalan, tragikus dübörgéstől viszhangzott a föld: jön a cár.

És most alig hogy első lehelte az ébredő tavasz, szent és nagy március hajnalán gyöngö tuvalat jött napkelet felől, a hegyek mögött, ismeretlen földről, a rejtelmek világából, A szellő végig suhant nagy Oroszországon magához lonta százmilliónyi emberek jajját, panasztát, csöndes zokogásba fojtott kétségbeesését. A vágyak és fájdalomak viharra dagasztották a szellőt, mely haragosan dübörgött végig Pétervár és a szent Moszkva utcáin, hosszu uszályában százmilliók fájdalomával és megfrissült akaratával.

A kicsiny szellő, márciusi szent tavasz üzenete elsöpörte a cárt, a minden oroszok urát,

megrendítette a birodalom két világrészén nyújtózkodó testét, ahonnan most mint megvalósult csoda hihetetlen álma mered ki a véres khaoszából: összedőtt az aranytrónus és fogoly a cár...

Nagygyűlés.

A napközi otthon felállítására érdekében.

A férfit, a természet munkára nevelte, asszonyainkat és leányainkat pedig, a háboruban a férfiakat helyettesítő munka elvégzésére fogja megnevelíteni.

Mezőgazdasággal foglalkozó nemzet vagyunk. Természet megadott olyan javakkal, hogy bekés időkben szomszédainknak jutott, azonban földjeink szőleink megművelése ma, munkás kezek hiánya miatt akadályokkal jár és ha parlagon hevertetjük kincseinket, nekünk sem jut. A hol a családientartó hadba vonult ott az ánam, egy annak idején elvegező munká előége, foglalója gyanánt, hadiségélyben részesíti az itthon hagyottakat azon szent meggyőződéssel, hogy az első hívő szóra ezek sietnek a munka lobogója alá. De az asszonyokat legjobb ügykezetükben is gátolja a jövendő reténye, a sok apróság. Az intező körök azonban bőcs előrelátással ezen segítenek akkor, amidőn gyermekotthonokat állítanak fel, hogy míg az édesanya vagy testvér munkára megy, addig az apróság ne crezze hiányát az anyai szeretetnek.

A tarsadalom akar nekik egy otthonot teremteni és felejtetni az éves anyát addig, amíg az a hirteleni munkás hadsereg harcosává szegődött.

Ezt célozza az alábbi felhívás:

A központi hadijóteknysági bizottság a vármegyék székházainak nagytérében gr. Széchényi-Wolkenstein Ernőé, Szinyei-Merse István főispán, dr. Orbán Kálmán polgármester, valamint az összes jótékony egyesületek elnökeinek közreműködésével f. hó 29 én osztoztörökön díután 3 óraker a „Napközi Otthonok” felállítására érdekében általános nagygyűlést tart, amelyre a helybeli összes jótékonyági egyesület tagjait, valamint Sátoraljuhely minden lelkis asszonyát és leányát meghívja.

A közp. hadijót. bizotts. nevében.

Gr. Széchényi-Wolkenstein Ernőné.

A központi hadijóteknysági bizottság ezuton is kéri a gyűlésen való, minnél számosabb megjelenést, hogy a kivitelre szánt oszma egyakarattal az egész város hozzájárulásával megvalósíttassék. Az eszme nemes, a kitűzött cél szent, megérdemli a legnagyobb áldozatokat is.

Kottán György gyógyszerész tragédiája.

Énnek emlékezetében van még bizonyára olvasóinknak az a sok lappangó szó-beszéd, amely a hirtelen elhunyt kórházi gondnok, Kottán György halálát kísérelte. A legkülönbözőbb verziók támadtak a haláleset körül míg most a Kassán megjelenő „Felsőmagyarország” című lap teljes világosságot derített az ügyre.

A szenzácós tudósítást minden kommentár nélkül alább adjuk:

Feljelentés a borsli tejgazdaság ellen.

Az ujhelyi Erzsébet-kórház igazgató-főorvosa: dr. Chudovszky Mór eljelentést tett a töketerebesi cukorgyár borsli tejgazdaságának Schönbwald Gyula nevű intézője ellen azon a címen, hogy Schönbwald, — aki köteleles volt a kórház számára napi 200 liter tejet szállítani, — kötelezettségének nem tett eleget. Az elmúlt év október, november és december hónapjaiban — mint a feljelentés előadta — a szállított tej mennyiség 25 literre apadt le, úgy, hogy

a kórházban ápolt, lázban fetregő sebesült katonák napokon át nem bírtak tejhez hozzáfutni.

A nyomozás.

A kórház feljelentését az ujhelyi ügyészség a kassai ügyészséghez tette át, mint amely a kassai tábla területén e fajta szállítások körül üzött visszaélések elbírálására illetékes kassai törvényszékhez tartozik.

A kassai ügyészség részéről dr. Fülöp Dezső kir. ügyész vette kezébe a nyomozást, aki Kepes Tibor kassai detektívvél jött Sátoraljuhelybe, hogy a tényállást felderítse.

A nyomozat során szenzácós adatok derültek ki. Megállapítást nyert, hogy

a feljelentéshez esotolt és a szállított tej mennyiségéről szóló kimutatás a valóságnak nem felelnek meg, amennyiben az uradalom — bár szállítási kötelezettségének nem tett eleget — lényegesen nagyobb mennyiséget szállított, mint amennyi kimutatásban fel van tüntetve.

A nyomozat megállapította, hogy az a tej mennyiség, amelyet az uradalom beszállított, eszteleg elég lett volna sebesültek táplálására, de a kórházi gondnok, tiszalöki Kottán György földbirtokos, bodrogkereszturi és utóbb ujhelyi patika tulajdonos is Zeuplönvármegyére virilistája a tejet elmanipulálta a kórházi betegek elől és azt saját kedve szerint másoknak esototta szőjjele.

A nyomozat szerint a kórházba szállított tejből az egyik ujhelyi pap naponként 5 liter tejet, a jó egészségének örömdő kórházi portás 3 liter tejet, a gépész 5 liter, a főmosónő 2 liter, az ápolónők fél-fél liter, a helyettes gondnok 3 liter tejet, sőt megesezt, hogy maga az igazgató főorvos is kapott a tejből valamit.

Akik nem kaptak, egyedül a katonák voltak, akiknek tej után esengő szavaira es volt a stereotip válasz: „mics tejt”.

Az öngyilkosság.

Mint hogy a nyomozat kétszegtelenül megállapította tiszalöki Kottán György bűnösségét, — előrelátható volt, hogy az ügyész lefogja tartóztatni. Mielőtt azonban a letartóztatás megtörtént volna, Kottán György váratlanul meghalt.

Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy halála nem természetes okból eredt, hanem Kottán, hogy a letartóztatás szőgyenét elkerülje: sztrihinnel megmérgezte magát.

Kórházi gondnok, mint patikus és temek. vállalkozó.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy Kottán, aki hosszabb idő óta volt a kórház gondnoka, az ujhelyi közvélemény mocconása nélkül két más — a kórházgondnoki állással meglehetősen inkompatibilis — foglalkozást is üshetett. Mintogy két-hónappal az öngyilkosság előtt megvásárolta — a Kinossy-patikát; ezenfelül társtulajdonosa volt a „Gondviselés” temetkezési vállalatnak is.

Művészet és jótékonyág

5 órai tea a képkiallításán.

Múlt heti számunkban már írtunk a Kazinczy-utca 11. szám alatt rendezett hazai festőművészek képei ből tárlatozott képkiallításról. Ezutal pedig arról óhajtunk olvasóinknak beszámolni, hogy a képtárlat részünkről előre megjósolt sikere anyagiakban is megfelelő jogos várakozásunknak.

